

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक २० डिसेंबर, २०२३
(सकाळी ९.०० ते ११.३० वाजेपर्यंत)

(क) (मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) — (सकाळी ९.०० ते १०.०० वाजेपर्यंत)

डॉ.मनिषा कायंदे, सर्वश्री प्रविण दरेकर, विक्रम काळे, विप्लव बाजोरिया, किशोर दराडे, चंद्रशेखर बावनकुळे, सतिश चव्हाण, किरण सरनाईक, प्रसाद लाड, अब्दुल्लाह खान दुर्राणी, प्रविण दटके, निलय नाईक, अनिकेत तटकरे, रामदास आंबटकर, अमोल मिटकरी, प्रविण पोटे-पाटील, सुरेश धस, गोपिचंद पडळकर, निरंजन डावखरे, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, श्रीमती उमा खापरे, श्री.रमेश कराड, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री श्रीकांत भारतीय, रमेशदादा पाटील, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"मागील अनेक दशकांपासून विदर्भ विकासाकरिता अनेक प्रयत्न करूनही विदर्भात शेती, उद्योग, रोजगार, सिंचन या क्षेत्रात प्रगती व विकास न होणे, विदर्भात असंख्य औष्णिक वीज प्रकल्पामुळे नागरिकांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होणे, वाढते तापमान व पर्यावरण बदलामुळे उन्हाळ्यात ४५ डिग्री पेक्षा जास्त तापमानाची दिवसा वाढ होणे, रोज कमवून हातावर पोट असणाऱ्या असंख्य लोकांचे उष्णतेमुळे मृत्यू होणे, उन्हाळ्यात वाढत्या तापमानामुळे कामगारांचे तसेच उन्हातान्हात काम करणाऱ्या व श्रम गाळणाऱ्या लोकांचे हाल होणे, वन कायद्याच्या अडचणींमुळे वैनगंगा-पैनगंगा नदी- जोड प्रकल्प व शेतकऱ्यांचे सिंचन प्रकल्प पूर्ण न होणे, परिणामी आर्थिक प्रगतीवर विपरीत परिणाम होणे, विदर्भाच्या बहुतांश जिल्ह्यात जंगल व वनक्षेत्र असल्याने व कायद्याची कठोर व सक्तीने अंमलबजावणी झाल्याने रानडुक्कर, रोहीहरिण यांसारख्या वन्य प्राण्यांच्या संख्येत मोठ्या प्रमाणात वाढ होणे, या वन्य प्राण्यांमुळे शेतकऱ्यांच्या उभ्या पिकांचे नुकसान होणे, नुकसानभरपाईची रक्कम प्रत्यक्ष नुकसानीच्या तुलनेत अपुरी असणे, सातत्याने वाघांची संख्या वाढल्याने वाघांचा व बिबट्यांचा गावा गावात प्रवेश वाढणे, गायी व शेळ्यांच्या शिकारीत वाढ होणे, वनक्षेत्रात पर्यटनाला चालना देण्यासाठी व या भागाच्या आर्थिक

प्रगतीसाठी शासनाला ठोस कार्यक्रम राबविण्याची आवश्यकता, कोर व बफर गावांच्या संख्येत वाढ होत असणे, अभयारण्य जाहीर होत असल्याने वनक्षेत्रात राहणाऱ्या लोकांच्या हक्काचे संरक्षण न होणे, मनुष्य व वन्यजीवांच्या संघर्षात वाढ होणे, वन्य प्राण्यांच्या उपद्रवामुळे शेतकऱ्यांचे होणारे नुकसान वाचविण्यासाठी शासनाने चॅनलींग, फेन्सींगची योजना व पुरेसा निधी देऊन शेतकऱ्यांना मदत करण्याची व अनुदान देण्याची तसेच प्रभावी योजना राबविण्याची आवश्यकता, विदर्भात नागपूर बाहेरील क्षेत्रात कापूस व सोयाबीन उत्पादन प्रक्रिया तसेच सूतगिरणी उद्योग उभारण्याची आवश्यकता, मेट्रो रेल्वे तसेच एयरपोर्टची सुविधा नागपूर खेरीज अन्य जिल्ह्यात मध्यवर्ती ठिकाणी होण्याची आवश्यकता, सुधारित प्रशासकीय मान्यतेसाठी तापी खोरे व विदर्भ औद्योगिक विकास महामंडळ हे प्रलंबित प्रकल्प मार्गी लावण्याची आवश्यकता, वाढत्या बेरोजगारीमुळे गुन्हेगारीकडे व आत्महत्येच्या घटनेत होत असलेली वाढ, याबाबत शासनाने वनबाधित लोकांच्या कल्याणासाठी खनिज विकास निधी व मानव विकास मिशनच्या धर्तीवर किंवा डोंगरी विकास निधीच्या धर्तीवर विशेष निधी देऊन या भागाच्या नागरिकांचा रोजगार व दरडोई उत्पन्न वाढविण्याच्या योजना राबविण्याची नितांत आवश्यकता, राज्यातील व विशेषतः विदर्भातील तीर्थक्षेत्र व पर्यटन क्षेत्राच्या विकासाकरिता पायाभूत सुविधांसह ठोस कार्यक्रम आखण्याची आवश्यकता, या सर्व स्थळांची प्रसिद्धी, जाहिरात, डॉक्युमेन्ट्री व वेगवेगळ्या महोत्सवाच्या माध्यमातून या भागातील सर्व प्रसिद्ध तीर्थक्षेत्र व पर्यटन क्षेत्राची वेगवेगळ्या चॅनल्सवर तसेच एअरपोर्ट व रेल्वेस्टेशन व हॉटेल्स येथे प्रसिद्धी करण्याची आवश्यकता, वनक्षेत्रात राहणाऱ्या आदिवासींच्या कल्याणाकरिता व रोजगाराकरिता योजना राबविण्याची आवश्यकता, विदर्भात औद्योगिक प्रगती करण्या करीता औद्योगिक क्षेत्र व दरडोई उत्पन्न कमी असलेल्या तालुक्यात व वन क्षेत्रात प्रदूषण विरहीत उद्योगांबाबत धोरण आखण्याची आवश्यकता, विदर्भाच्या सर्वांगीण विकासाकरिता, शासनाने ठोस व कालबद्ध कार्यक्रम घोषित करण्याची आवश्यकता."

(ख) (मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २५९ अन्वये प्रस्ताव) — (सकाळी १०.०० ते ११.३० वाजेपर्यंत)

सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, एकनाथराव खडसे, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, राजेश राठोड, सुधाकर अडबाले, धीरज लिंगाडे, विलास पोतनीस, जयंत पाटील, किरण सरनाईक, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.आमश्या पाडवी, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव —

"राज्याची ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था, मोठ्या शहरात संघटीत गुन्हेगारीत झालेली वाढ, अपहरण, दरोडे, सायबर गुन्हे, घरफोड्या यासारख्या गुन्द्यांना आळा घालण्यात आलेले अपयश, अंमली पदार्थ, गुटखा व्यापार, जुगार, मटका या अवैध धंद्यात झालेली अपरिमित वाढ, रासायनिक व बंद कारखान्यांमध्ये अंमली पदार्थांचे मोठ्या प्रमाणात होत असलेले उत्पादन, त्याकडे झालेले दुर्लक्ष, 'अल्पवयीन मुले, मुली व महिलांवरील अत्याचाराच्या घटनांमध्ये झालेली वाढ, विविध पोलीस ठाण्यातील पोलीस निरिक्षकांकडून विनयभंगाच्या तक्रारी नोंदवून घेण्यास होत असलेली दिरंगाई, एका बाजूला जुन्या प्रकारचे गुन्हे आटोक्यात येत नसताना सायबर गुन्द्यांमध्येही राज्याने बरीच आघाडी घेतली असणे, पोलिस दलांमध्ये कर्मचारी व अधिकारी यांच्या रिक्त पदांमुळे त्यांचेवर निर्माण झालेला ताण, पोलिसांवर हल्ले करण्याच्या घटनेत झालेली वाढ, राज्यात व केंद्रात सत्ता असतानाही केंद्र शासनाकडे प्रलंबित असलेला शक्ती कायदा मंजुरीच्या प्रतिक्षेत असणे, सरकार विरोधी भूमिका घेणाऱ्या पक्षांच्या कार्यकर्त्यांवर खोटे गुन्हे दाखल करणे, विविध शासकीय यंत्रणेचा होत असलेला गैरवापर, शिक्षण व्यवस्थेसाठी कोणताही निर्णय न घेता बीअर उद्योगाच्या माध्यमातून महसूलात वाढ होण्यासाठी तरुण व तरुणींना व्यसनाधीन करण्यासाठी समिती गठीत करण्याचा घेतलेला निर्णय, परराज्यातून राज्यात चोरट्या मार्गाने अवैधपणे होणारी दारूची वाहतूक, अन्न व औषधे प्रशासन विभागाकडून औषधी कंपन्यांवर धाडी घालून कारवाई करण्याचा केलेला प्रकार, पनीर, दुध, मावा, मिठाई इत्यदी खाद्य पदार्थांमधील भेसळ रोखण्यास आलेले अपयश,सिंचनाच्या प्रलंबित योजना पूर्ण करून जलयुक्त शिवार योजना कमी पर्जन्यमान असलेल्या भागात प्राधान्याने राबविण्याची आवश्यकता, राज्यात विशेषतः विदर्भ, मराठवाड्यात रोजगार आणण्यात सकारात्मक पावले सरकारकडून उचलली जात नसणे, विदर्भासाठी मिहान प्रकल्प महत्वाचा असताना नव्याने उद्योगच न आल्याने मिहानचा उद्देश सफल होत नसणे, वैधानिक विकास मंडळांना मुदतवाढ देण्याचा निर्णय राज्याने

घेतला असला तरी केंद्र सरकारकडे अनेक महिन्यांपासून प्रलंबित असणे, परिणामी विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्रातील अनुशेष निर्मूलनाचे काम थांबलेले असणे, विदर्भ आणि मराठवाड्यासाठी गेल्या दीड वर्षात सरकारने केलेल्या घोषणांची अंमलबजावणी झालेली नसणे, या भागातील रस्त्यांची अत्यंत दयनीय अवस्था झाली असणे, हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे समृद्धी महामार्गावर उपाययोजना अभावी मोठ्या प्रमाणात झालेले अपघात,वन्यप्राण्यांच्या हल्ल्यात झालेली वाढ व शेतीचे झालेले नुकसान, अत्यल्प मिळत असलेली मदत, ठाणे मुख्य वनपरिक्षेत्र कार्यालयात सुरु असलेला भ्रष्टाचार,धारावी पुनर्विकासात सरकारने बिल्डरधारिणी भूमिका घेतली असणे, धारावी प्रकल्पाच्या नावावर होणारा टी.डी.आर. महाघोटाळा व दडपशाही, लोकप्रतिनिधी नसताना मुंबई, पुणे, ठाणे, नाशिक, नागपूर, नवी मुंबई व अमरावती महानगरपालिका प्रशासनाकडून अनेक धोरणात्मक निर्णय घेतले जात असून जनतेच्या पैशाची उधळपट्टी सुरु असणे, राज्यात विविध महानगरपालिकेत होत असलेले गैरव्यवहार व भ्रष्टाचार, महानगरपालिका हद्दीत विकासकांकडून करण्यात आलेले अवैध बांधकाम, मुंबई व राज्यात हवेच्या प्रदूषणाने सर्वोच्च पातळी गाठली असणे, मुंबईतील खुल्या जागा खाजगी संस्थांना देण्याच्या धोरणाचा पुनर्विचार करण्याची गरज, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(क) तारांकित प्रश्न

(ख) दिनांक ७ डिसेंबर, २०२३ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

(१) मुख्यमंत्री

: "महाराष्ट्र लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांचे मा.राज्यपाल महोदयांना सादर केलेले सन २०१० चा १, सन २०१३ चे २, सन २०१४ चे ९, सन २०१५ चे ३, सन २०१९ चा १ आणि सन २०२० चा १ असे एकूण १७ विशेष अहवाल त्यावरील शासनाच्या स्पष्टीकरणात्मक जापनासह" सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) उप मुख्यमंत्री तथा वित्त मंत्री

: (क) "राजकोषीय उत्तरदायित्व व अर्थसंकल्पीय व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ च्या कलम ६ (१) नुसार सन २०२३ — २०२४ च्या अर्थसंकल्पाच्या संदर्भात जमा व खर्चाच्या अर्धवार्षिक आढाव्याचे निष्कर्ष दर्शविणारे विवरणपत्र" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा महाराष्ट्राच्या औद्योगिक विकासात महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या भूमिकेवर कामगिरी लेखापरीक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) "भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे (१) "सन २०२२-२०२३ या वर्षाचा विनियोजन लेखा अहवाल"
(२) "सन २०२२-२०२३ या वर्षाचा वित्तीय लेखा अहवाल खंड-एक व खंड-दोन" सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) वस्त्रोद्योग मंत्री : "महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोद्योग महामंडळ मर्यादीत यांचा व महामंडळाची उपकंपनी प्रताप मिल, अमळनेर यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा पंचावन्नावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(४) इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री : "महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोग, पुणे यांचे सन २०१७-२०१८, सन २०१८-२०१९, सन २०२१-२०२२ व सन २०२२-२०२३ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : "दोन्ही सभागृहांनी संमत केलेल्या विधेयकाला राज्यपालांची अधिसंमती मिळाल्याचे जाहीर करण्यात येईल."

चार : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन) — [अनुक्रमांक (१)] —

(१) श्री.अरुण लाड, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १२ वर मृद व जलसंधारण मंत्री निवेदन करतील :-

"मु.पो.खेराडे-विटा (ता.कडेगाव, जि.सांगली) येथील गट क्रमांक ४४४ मधील बंधान्याच्या बांधकामास विलंब होत असल्याबाबत."

(सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ व मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन) — [अनुक्रमांक (२) ते (४)] —

(२) श्री.सचिन अहिर, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १६ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"मुंबई पालिकेच्या परळ येथील केईएम रुग्णालयात शस्त्रक्रिया,

सोनोग्राफीसाठी रुग्णांना दोन ते तीन महिन्यांनंतरची तारीख देण्यात येत असल्याबाबत."

- (३) **श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १३** वर **महसूल मंत्री** निवेदन करतील :-

"भिवंडी-कल्याण-शिळफाटा रस्त्याच्या रुंदीकरणातील बाधित शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनीचा मोबदला मिळण्याबाबत."

- (४) **श्री.जयंत पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ११** वर **क्रीडा व युवक कल्याण मंत्री** निवेदन करतील :-

"नेहली (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील जिल्हा क्रीडा संकुलाच्या झालेल्या दुरुवस्थेबाबत."

- (५) **श्री.सचिन अहिर, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १७** वर **मुख्यमंत्री** निवेदन करतील :-

"दक्षिण मुंबईतील महानगरपालिकेमार्फत बांधण्यात येत असलेल्या कोस्टल रोडबाबत."

- (६) **श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक २०** वर **उप मुख्यमंत्री** निवेदन करतील :-

"छत्रपती संभाजीनगर शहरामध्ये अंमली पदार्थांची विक्री करणाऱ्यांवर पोलीसांकडून कारवाई करण्यात येत नसल्याबाबत."

- (७) **श्री.जयंत पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १५** वर **महसूल मंत्री** निवेदन करतील :-

"अलिबाग तालुक्यातील (जि. रायगड) पेढांबे ग्रुप ग्रामपंचायत हद्दीतील मौजे केतकीचा मळा येथील ग.नं.३९/० मधील गावठाणातील जमिनीवरील अतिक्रमण नियमित करण्यात न आल्याबाबत."

- (८) डॉ.वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अभिजित वंजारी, धीरज लिंगाडे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १८ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-

"राज्यात अल्पसंख्यांक समाजाच्या विद्यार्थ्यांसाठी अभ्यास गटाने सादर केलेले शैक्षणिक धोरण राबविण्याबाबत."

- (९) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १९ वर महिला व बालविकास मंत्री निवेदन करतील :-

"घाटकोपर, विक्रोळीमधील अंगणवाड्यांमधून ६ महिने ते ३ वर्षांपर्यंतच्या मुलांच्या मातांसाठी देण्यात येणाऱ्या पोषण आहारात उंदीर आणि पालीची विष्टा तसेच अळ्या सापडत असल्याबाबत."

पाच : (क) लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(गुरुवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०२३, शुक्रवार, दिनांक १५ डिसेंबर, २०२३ व सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (१)] —

- (१) श्री.एकनाथराव खडसे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील तृतीयपंथी समुदायाला संधीची समानता मिळण्यासाठी तृतीयपंथी हक्क अधिकार संघर्ष समितीच्या वतीने शासकीय नोकरी व शिक्षणात १ टक्के समांतर आरक्षण देऊन तृतीयपंथी समुदायाला सामावून घ्यावे, शासनाचे कल्याणकारी योजना, घरकुल तसेच इतर आवास योजनांमध्ये कागदपत्रांच्या जाचक अटी शिथिल करून तृतीयपंथी व्यक्तीस लाभ देण्यात यावा अशा विविध मागण्यांसंदर्भात दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ व दिनांक २७ जून, २०२३ रोजी आज्ञाद मैदान मुंबई येथे मोर्चा काढणे, मा.मुख्यमंत्री व मान्यवरांनी भेटी दरम्यान मागणी संदर्भात आश्वासन देणे, परंतु

अद्यापपावेतो आश्वासनाची पूर्तता न करणे, जळगाव जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर तृतीयपंथी हक्क अधिकार संघर्ष समिती महाराष्ट्र राज्य यांचेकडून दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०२३ ते दिनांक ०२ नोव्हेंबर, २०२३ रोजी वा त्या दरम्यान पुन्हा आमरण अन्नत्याग उपोषण करणे, मात्र सदर विषय गांभीर्याने न घेता ठोस निर्णय न होणे, महाराष्ट्र शासनाच्या उदासीन धोरणामुळे तृतीयपंथी समुदायामध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेली तीव्र नाराजी, तृतीयपंथी हक्क व संरक्षण विधेयक, २०१९ व नालसा निकाल २०१४ अन्वये तृतीयपंथी समुदायाला संधीची समानता मिळण्यासाठी शासकीय नोकरी, शिक्षणामध्ये समांतर आरक्षण लागू करणे, प्रवर्ग निहाय भरती प्रक्रियेमध्ये १ टक्के समांतर आरक्षण लागू करून तृतीयपंथी समुदायाला सामावून घेऊन लाभ देण्यासाठी ठोस निर्णय घेण्याची आवश्यकता, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(शुक्रवार, दिनांक १५ डिसेंबर, २०२३, सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ व मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —
[अनुक्रमांक (२) व (३)] —

(२) प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री प्रविण दरेकर, श्रीमती उमा खापरे, श्री.रमेशदादा पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात यवतमाळ जिल्ह्यातील नेर तालुक्यातील खरडगाव येथील कंत्राटी लाईनमन यांचा विद्युत पोलवर अपघाती मृत्यू झाला असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२३ च्या दुसऱ्या आठवड्यात वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, सदर प्रकरणाची सखोल चौकशी करून दोषींवर कारवाई करण्याची मागणी सर्वपक्षीय सामाजिक संघटना व सकल धनगर समाज बांधव तसेच नेर तालुक्यातील शिरजगाव, खरडगाव परिसरातील शेतकरी व ग्रामस्थांनी केली असणे, या मागणीची तात्काळ दखल घेऊन त्यांच्या कुटुंबियांना ५० लाख रुपयांचे आर्थिक सहाय्य करून त्यांच्या कुटुंबातील एका व्यक्तीला शासकीय नोकरीत सामावून घेण्याची मागणी त्यांच्या कुटुंबियांनी व

परिसरातील शेतकरी व ग्रामस्थांनी केली असणे, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (३) **सर्वश्री अरुण लाड**, धीरज लिंगाडे, अभिजित वंजारी, राजेश राठोड, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सुधाकर अडबाले, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"महात्मा ज्योतिबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेच्या वतीने दिनांक २५ व २६ ऑक्टोबर, २०२३ मध्ये एमपीएससीच्या प्रशिक्षण प्रवेशासाठी परीक्षा घेण्यात येणे, या परिक्षेसाठी ३९ हजार पेक्षा जास्त उमेदवार पात्र ठरलेले असणे, त्यापैकी १९ हजार १७३ विद्यार्थ्यांनी परीक्षा दिलेली असणे, परिक्षेचा निकाल महाज्योतीच्या वेबसाईटवर जाहीर करण्यात येणे, ही परीक्षा २०० गुणांची असताना प्रत्यक्षात विद्यार्थ्यांना २०० पेक्षा जास्त गुण मिळणे, या निकालामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रम निर्माण होणे, हा निकाल जाहीर करण्याचे काम एका खाजगी एजन्सीला देण्यात आले असल्यामुळे या निकालात गोंधळ झाल्याचे स्पष्ट होणे, त्यामुळे जबाबदार एजन्सीवर कारवाई करण्याबाबत मागणी होत असतानाही शासनाकडून कारवाई करण्यास होत असलेला विलंब, यासंदर्भात चौकशी करून विद्यार्थ्यांना न्याय देण्याची होत असलेली मागणी, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

(सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ व मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (४) व (५)] —

- (४) **श्री.आमश्या पाडवी**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **उप मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नंदुरबार जिल्हा हा महाराष्ट्रातील पहिला "अंमलीपदार्थ मुक्त जिल्हा" असल्याची घोषणा विशेष पोलीस निरीक्षक यांनी केल्यानंतर स्थानिक प्रशासनाने दिनांक १९ ऑगस्ट, २०२३ रोजी वा त्यासुमारास

"अंमलीपदार्थ मुक्त जिल्हा" कार्यक्रम साजरा करणे, अंमलीपदार्थ मुक्त जिल्हा म्हणून नंदुरबार जिल्ह्याची घोषणा झाल्यानंतर आठवडाभरात म्हणजेच दिनांक २५ ऑगस्ट, २०२३ रोजी नंदुरबार जिल्ह्यातील नवापूर पोलीसांनी ९ लाख रुपयांची विनापरवाना वाहतूक होत असलेल्या देशी दारुचा मुद्देमाल जप्त करण्यात येणे, तसेच जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात गांजाची शेती असल्याचेही निदर्शनास येणे, परिणामी काही पोलीस अधिकारी, राज्य उत्पादन शुल्क विभाग, परिवहन विभागातील अधिकारी हे अंमलीपदार्थ तस्करांना पाठीशी घालत असल्याचे उघडकीस येणे, शासनाने उक्त प्रकरणी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांमार्फत चौकशी करून दोषी आढळून येणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही वा शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) **श्री.नरेंद्र दराडे, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **महसूल मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मौजे खंबाळे (ता.इगतपुरी, जि.नाशिक) येथील गट क्र.४२८/१ येथे अनधिकृतपणे खडी क्रशर सुरु असणे, सदर खडी क्रशरच्या मालकाकडे शासनाची व पर्यावरण विभागाची कोणतीही परवानगी नसणे, तथापि सदर खडी क्रशर गेल्या ५ वर्षांपासून अनधिकृतरित्या सुरुच असणे, सदर खडी क्रशर आवाजामुळे व उडणाऱ्या धुळीमुळे शेजारीच असलेल्या आदिवासी वस्तीतील लोकांना त्याचा नाहक त्रास सहन करावा लागणे, यासंदर्भात स्थानिक नागरीकांनी जिल्हाधिकारी, नाशिक यांच्याकडे वारंवार तक्रारी करूनही सदर अनधिकृत खडी क्रशरवर अद्यापही कोणतीच कारवाई झालेली नसणे, त्यामुळे या अनधिकृत व्यवसायाला स्थानिक प्रशासन पाठीशी घालत असल्याचा जनमानसात निर्माण झालेला संशय, परिणामी नागरीकांत वाढता तीव्र असंतोष, शासनाने या प्रकरणी तातडीने चौकशी करून शासनाच्या आवश्यक त्या कोणत्याही परवानग्या न घेता अनधिकृतपणे सुरु असलेल्या खडी क्रशरच्या मालकावर व त्याला पाठिशी घालणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली कार्यवाही वा शासनाची प्रतिक्रिया."

(मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —
[अनुक्रमांक (६) व (१६)] —

(६) श्री.सत्यजीत तांबे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शासनाने सन २०१६ मध्ये महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळाची स्थापना केलेली असणे, भारत नेट प्रकल्प, आपले सरकार पोर्टल आणि लोकसेवा हक्क अधिनियमांतर्गत अधिसूचित सेवा ऑनलाईन करणे हे प्रमुख उद्देश पूर्ण केलेले नसणे, सदर महामंडळाची आर्थिक उलाढाल १००० कोटीपेक्षा अधिक असूनही महामंडळाने स्थापनेपासून विधिमंडळास वार्षिक अहवाल सादर केलेला नसणे, त्यामुळे जनतेच्या कराच्या पैशाचा योग्य वापर होत नसणे, भारत सरकारच्या भारत नेट या महत्वाकांक्षी प्रकल्पाबाबत महामंडळास गांभीर्य नसणे, या प्रकल्पात ठेकेदारांनी कामाचा दर्जा योग्य न राखणे, या प्रकल्पातून किती ग्रामपंचायतीपर्यंत इंटरनेट सुविधा पोहोचली याची ठोस माहिती महामंडळाकडे उपलब्ध नसणे, ऑप्टिकल केबल टाकण्याची अनेक कामे अपूर्ण असणे, महामंडळातील कर्मचाऱ्यांसाठी योग्य वेतन व नियमित धोरण नसणे, कर्मचाऱ्यांना वैद्यकीय विमा सुद्धा मिळत नसणे, दिनांक १४ नोव्हेंबर ते २५ नोव्हेंबर २०२३ दरम्यान महामंडळाच्या आऊट लूक ईमेल सर्व्हेचे पैसे न भरल्यामुळे सर्व्हेर बंद पडल्याची नामुष्की ओढवणे, सदरील सर्व्हेर बंद अवस्थेत असल्यामुळे महाडीबीटी, महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना थेट लाभ हस्तांतरण योजनेसारखे अनेक पोर्टल बंद होऊन शासनाची नाहक बदनामी होणे, महामंडळात अशासकीय सदस्य निवडीसाठी कोणतीही विहित प्रक्रिया व नियम नसणे, महामंडळाच्या ढिसाळ कारभाराची सखोल चौकशी करून जबाबदारी निश्चित करून विहित कारवाई करण्याची आवश्यकता व शासनाची प्रतिक्रिया."

(७) श्री.रामराव पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **उप मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"दिनांक १९ जून, २०२३ रोजी किनवट जिल्हा गोरक्षा प्रमुख व इतर असे एकूण ८ जण मारुती ईटीगा गाडीने एका कार्यक्रमात

जाताना त्यांच्यावर कसायांनी पाळत ठेऊन सुनियोजित कट रचून प्राणघातक हल्ला करणे, याच गोरक्षक कार्यकत्यांनी दिनांक १७ जून, २०२३ रोजी भोकर पोलीस स्टेशन अंतर्गत ३ गोवंशाचे वाहन पकडून दिलेले असणे, त्यावेळी भोकर पोलीस स्टेशनच्या आवारात सदरील गाडीचे काही कसायांनी फोटो काढून घेऊन दिनांक १९ जून, २०२३ रोजी सापळा रचून १४-१५ लोकांनी गोरक्षकांवर केलेला हल्ला, या हल्ल्यात गोरक्षक यांचा मृत्यू होणे, तसेच ४ जण गंभीर जखमी झाले असून त्यांना नांदेड येथे उपचारासाठी हलविण्यात येणे, दिनांक १७ जून, २०२३ रोजी नांदेड विभाग गोरक्षा प्रमुख यांच्यावर असाच प्राणघातक हल्ला करणे, सदर हल्ल्याचा तपास अद्यापही पोलिसांनी केलेला नसणे, उक्त दोन्ही घटनांचा एकमेकांशी पूर्ण संबंध असून या सर्व प्रकरणाचा तपास होणे गरजेचे असतानाही पोलीसांकडून व्यवस्थित तपास न करता आरोपींना पाठीशी घालण्याचे काम सुरु असणे, या सर्व प्रकारामुळे नांदेड जिल्ह्यातील नागरिकांमध्ये निर्माण झालेली तीव्र संतापाची भावना, सदर घटनांची उच्चस्तरीय चौकशी करण्याची विविध संघटनांकडून होत असलेली मागणी, शासनाने उक्त प्रकरणाची तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **उप मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"भिमा खोऱ्यातील पाण्याची वाढती मागणी लक्षात घेऊन कृष्णा खोऱ्यातील राज्याच्या वाट्याला आलेले मात्र अडवू न शकलेले पाणी भिमा नदी खोऱ्यात वळवण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने सन २००४ मध्ये कृष्णा-भिमा स्थिरीकरण योजना मंजूर करून कामाचा शुभारंभ करण्यात येणे, मात्र अद्यापही या योजनेच्या कामाला गती मिळालेली नसणे, कृष्णा खोऱ्यात अनेक सिंचन योजना शासनाने मंजूर केलेल्या असणे, त्यापैकी अनेक योजनांना शाश्वत पाणी कृष्णा-भिमा स्थिरीकरण योजना पूर्ण झाल्यावरच मिळणार असणे, भिमा खोऱ्यातील उजनी धरणाच्या वरच्या क्षेत्रात दिवसेंदिवस पाण्याची मागणी वाढत असल्याने इतर नद्यांमधून भिमेत व उजनी धरणात पाणी वळवले तरच भिमा खोऱ्यातील पाण्याची गरज भागणार असणे,

अन्यथा कृषी क्षेत्राचे नुकसान होऊन, रोजगाराच्या संधी कमी होण्याबरोबरच स्थलांतराचे प्रमाण वाढणार असणे, त्यामुळे कृष्णा-भिमा स्थिरीकरण योजनेला पर्याय नसणे, या योजनेद्वारे कृष्णा खोऱ्यातील अतिरिक्त ११५ टीएमसी पाणी भिमा खोऱ्यात येऊन सातारा, सांगली, सोलापूर, पुणे, धाराशीव, बीड जिल्ह्यातील ३१ तालुक्यातील पाण्याचे दुर्भिक्ष कमी होऊन जलसाठ्यात वाढ होऊन भूगर्भातील पाणी पातळीतही वाढ होणार असणे, परिमाणी कायमच्या दुष्काळी परिस्थितीमुळे कृषी क्षेत्रात निर्माण झालेले संकट टाळता येऊन बेरोजगारी, स्थलांतर, जनावरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न सुटण्यास मदत होण्याबरोबरच कोल्हापूर, सांगली भागात पावसाळ्यात नेहमीच निर्माण होणाऱ्या पूरपरिस्थितीमुळे होणारे नुकसान टाळता येणार असणे, त्यामुळे कृष्णा-भिमा स्थिरीकरण योजनेस गती देण्यासाठी तातडीने अंमलबजावणी करून उपाययोजना करण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(९) श्री.अनिकेत तटकरे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे वने मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मा.राज्यमंत्री यांच्या दालनात दिनांक ०८ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी सेवानिवृत्त कर्मचारी संघटना तसेच वन विभाग यांचे अधिकारी यांची बैठक झालेली असणे, सदर बैठकीत ठरल्यानुसार सन १९७३ च्या सेवा शर्तीप्रमाणे सातवी पास असलेल्या व भरती झालेल्या कर्मचारी यांना सेवाप्रवेशोत्तर सन १९८७ व १९९८ च्या शासन अधिसूचनेप्रमाणे सेवानिवृत्त झाल्यावर व सेवानिवृत्तीच्या उंबरठ्यावर असलेल्या कर्मचाऱ्यांना एसएससी पास असणे हे बंधनकारक करण्यात आलेले असणे, त्यामुळे अधिसूचना दिनांक २० मार्च, १९९७ ची अंमलबजावणी न करता दिनांक ६ एप्रिल, १९९८ नुसार वन विभागाच्या वनरक्षक पदावर रुजू असलेल्या कर्मचारी यांची ज्येष्ठता गमावली जाणे, त्यामुळे वन कर्मचाऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष व चिडीची भावना, परिणामी कर्मचाऱ्यांसाठी एसएससी पास ही शैक्षणिक अर्हता बंधनकारक न करता पूर्वीच्या धोरणानुसार सातवी पास ही अर्हता कायम ठेवण्याची आवश्यकता व त्याबाबत शासनाची भूमिका."

(१०) **श्री.राजेश राठोड, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **आदिवासी विकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात बंजारा समाजाचा समावेश विमुक्त जातीमध्ये असून तेलंगणा, आंध्रप्रदेश व अनेक राज्यांमध्ये बंजारा समाज हा आदिवासीमध्ये समाविष्ट असल्याने राज्यात सुद्धा बंजारा समाजाचा समावेश अनुसूचित जमातीमध्ये करण्याची मागणी अनेकदा करूनही त्याबाबत कोणतीच कार्यवाही न होणे, यासाठी बंजारा समाजाच्या विविध संघटना अनेक वर्षांपासून शासनाकडे आंदोलने करून मागणी करत असणे, परंतु अद्यापही याबाबत शासनाने सकारात्मक निर्णय न घेतल्यामुळे राज्यातील बंजारा समाजात पसरलेली तीव्र असंतोषाची भावना, याबाबत राज्य शासनाने त्वरीत निर्णय घेऊन शासनाने विमुक्त जाती (अ) मधून अनुसूचित जमाती मध्ये करून देण्याची होत असलेली मागणी, जेणेकरून कोणत्याही मूळ आरक्षणाला धक्का न लागता बंजारा समाजाला न्याय देण्याची गरज, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(११) **सर्वश्री रमेशदादा पाटील,** प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, चंद्रशेखर बावनकुळे, निरंजन डावखरे, श्रीमती उमा खापरे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **पर्यटन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"सिंधुदुर्ग जिल्हा पर्यटन जिल्हा म्हणून जाहीर केलेला असताना आजपर्यंत केंद्र व राज्य शासनाने कोणत्या सुविधा पर्यटन व्यवसाय वाढीसाठी दिल्या त्या जाहीर कराव्यात अशी मागणी स्थानिक भूमिपुत्रांनी माहे ऑक्टोबर, २०२३ मध्ये वा त्या दरम्यान करणे, स्थानिक भूमिपुत्रांनी बँकेचे कर्ज काढून आपला रोजगार उभा केलेला असताना त्यांना सहकार्य करण्याचे सोडून त्यांचा रोजगार हिरावून घेत असल्याचे शासनाप्रती निर्माण झालेली भावना, मा.पंतप्रधान महोदयांनी देशातील तरुणांना रोजगार देण्याचे ध्येय ठेवले असताना युवकांनी उभा केलेला रोजगार तोडण्यासाठी शासन प्रयत्न करीत असणे, पर्यटन, मच्छीमार व्यवसाय उभा करण्यासाठी अनेकांनी मेहनत घेतली मात्र प्रशासनाने दिलेल्या एका नोटीसद्वारे हा व्यवसाय उध्वस्त होणे, स्थानिक मच्छीमार नागरिक व पर्यटन व्यवसायासाठी आवश्यक सर्व नियमांमध्ये हे व्यवसाय करीत

असतानाही त्यांना प्रशासनाकडून नाहक त्रास होत असणे, मालवणच्या समुद्रातील सिंधुदुर्ग किल्ल्यावर मा.पंतप्रधान महोदय येत असल्याने मालवणचे नाव देशाच्या आणि जागतिक पातळीवर पोहोचणार असणे, या दौऱ्याचे कारण काढून प्रशासनाने राजकोट ते दांडी किनारपट्टीवरील शेकडो बांधकामे पाडण्याच्या नोटीस बजावलेल्या असणे, त्यामुळे एक दिवसाच्या दौऱ्यासाठी हजारो कुटुंब विस्थापित करण्याचा निर्णय प्रशासनाने घेतल्याने मच्छीमार, श्रमिक मच्छीमार, मत्स्य व्यावसायिक आणि पर्यटक व्यवसायिकांनी याबाबत जिल्हा अधिकाऱ्यांना भेटून निवेदन देऊन भूमिका मांडणार असल्याचे जाहीर करणे, बेकायदेशीर बांधकामे तोडण्यासाठी मालवण किनारपट्टीवरील मच्छीमारांना नोटीस देण्यात येत असून मात्र तारकर्ली, देवबाग मध्येही अनधिकृत बांधकामे असून इतर किनारपट्टीवरील लोकांसाठी वेगळा न्याय प्रशासन देत असणे, सर्व किनारपट्टी एकच असताना महसूल यंत्रणांकडून अशाप्रकारे वेगवेगळी भूमिका घेण्यात आल्याने नागरिक विरोध करीत असणे, त्यामुळे सदर दिलेल्या नोटीस मागे घेण्याची होत असलेली मागणी याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(१२) श्री.शशिकांत शिंदे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे पणन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

नाशिक जिल्ह्यात बऱ्याच ठिकाणी खाजगी बाजार समित्यांना शासनाने दिलेली परवानगी, शेतमाल खरेदी करणारे व्यापारी खाजगी बाजारसमितीमध्ये जाऊन शेतमाल खरेदी करणे, बाजार समितीमधील माथाडी मंडळाचे नोंदीत पूर्वीपासून कामे करणाऱ्या माथाडी-मापाडी कामगारांनी याठिकाणी कामाची रितसर मागणी करणे, पणन संचालक, पुणे, अध्यक्ष, माथाडी मंडळ, नाशिक, जिल्हा उपनिबंधक, नाशिक यांचेकडे रितसर पत्रव्यवहार करून सुध्दा अद्यापपर्यंत कामगारांना काम देण्यात न येणे, खाजगी बाजार समित्यांमध्ये बाजार समितीमधील व्यापारी शेतमाल खरेदीस जात असल्यामुळे बाजार समितीमध्ये आवक घटणे, खाजगी बाजार समितीमध्ये आवक वाढलेली असल्यामुळे बाजार समितीमध्ये पूर्वीपासून कामे करणाऱ्या नोंदीत माथाडी-मापाडी कामगारांची कामे कमी झाल्यामुळे त्यांची

आर्थिक परिस्थिती खालावलेली असणे, वास्तविक महाराष्ट्र शासनाच्या सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग यांचेकडील दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१६ रोजीचे पत्र व पणन संचालक, पुणे यांचेकडील दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१६ रोजीच्या परिपत्रकानुसार परवानाधारक खाजगी बाजारसमित्यांनी कृषी उत्पन्न बाजारसमितीच्या आवारातील पूर्वीपासून कामे करणाऱ्या नोंदीत माथाडी-मापाडी कामगारांच्याकडून माथाडी अनुषंगिक कामे करून घ्यावीत व झालेल्या कामाची बाजारसमित्यांनी निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे मजुरीची रक्कम देण्यात यावीत तसेच सदर कामगारांना प्रचलित पध्दतीप्रमाणे माथाडी कायद्याचे संरक्षण राहिल तसेच मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ यांनी दिनांक १२ जुलै, २०२३ रोजी धुळे जिल्हयातील खाजगी बाजारसमित्यांना माथाडी कायद्याची अंमलबजावणी करावी असे निर्देश असणे, संबंधित खाजगी बाजारसमित्यांना सूचना दिल्या असतांना खाजगी बाजारसमित्यांनी सदर नोंदीत कामगारांना कामे न दिल्यामुळे त्यांच्यात पसरलेला तीव्र असंतोष, या नोंदीत कामगारांना खाजगी बाजारसमित्यात त्यांच्या हक्काची कामे देण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना”

(१३) श्री.कपिल पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्य मंत्रीमंडळाने मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती बँकेचा शासकीय व्यवहार करणाऱ्या बँकांच्या यादीत समावेश करणे, शालेय शिक्षण विभागाने दिनांक ५ डिसेंबर, २०२३ रोजी मुंबईतील शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे पगार राष्ट्रीयकृत युनियन बँकेतून काढून मुंबई जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेत खाते उघडण्यास शासन निर्णय जारी करणे, त्यामुळे निर्माण झालेला असंतोष, शिक्षक भारती संघटनेने शिक्षकांच्या नियमित व सुरक्षित पगारासाठी मा.मुंबई उच्च न्यायालय आणि मा.सर्वोच्च न्यायालयापर्यंत लढा देणे, शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना नियमित, सुरक्षित व सुलभ पगार देणे शासनाची जबाबदारी असणे, शिक्षक/शिक्षकेतरांचे पगार खाते कोणत्या बँकेत असावे याची निवड करण्याचा अधिकार शिक्षक/शिक्षकेतरांना असणे, मा.मुख्यमंत्री यांनी मुंबईतील शैक्षणिक संस्थांच्या मालमत्ता कराच्या माफीची घोषणा

करूनही मुंबई महानगरपालिकेकडून मालमत्ता कर माफीबाबत पत्र न काढल्याने अंमलबजावणी न होणे, शैक्षणिक संस्थांना वीज बिल आणि पाणी बिल व्यावसायिक दराने न लावता सवलत देण्याबाबत बैठक घेण्याची घोषणा करूनही बैठक न होणे, झोपडपट्टी पुनर्विकास अंतर्गत बाधित शाळांसाठी महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली, २०३४ चे विनियम ३३ (१०) चे खंड ८.१ मधील प्रस्तावित फेरबदलाबाबत उक्त अधिनियमाच्या कलम ३७(१कक) वैधानिक कार्यवाहीबाबत मा.मुख्यमंत्री यांची अंतिम मान्यता मिळण्याची आवश्यकता असणे, यामुळे शिक्षक/शिक्षकेतर, संस्थाचालक यांच्यामध्ये पसरलेला असंतोष आणि संताप, याबाबत शासनाची भूमिका आणि करावयाची कार्यवाही."

(१४) डॉ.मनिषा कायंदे, श्री.प्रविण दरेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"सर्वसामान्य नागरिकांच्या दैनंदिन वापरातील विविध उत्पादनांना हलाल प्रमाणपत्र देणाऱ्या मुंबईतील हलाल कौन्सिल ऑफ इंडिया, जमीयत उलेमा यांसारख्या कंपन्या अनधिकृतपणे हलाल प्रमाणपत्र देत बेकायदेशीर फंडिंग जमा करत असल्याचा प्रकार निदर्शनास येणे, हलाल प्रमाणित केलेली दैनंदिन वापरातील अनेक उत्पादने एका विशिष्ट धर्माच्या ग्राहकांना बेकायदेशीरपणे विक्री होणे, त्या संस्थांना प्रमाणपत्र देण्याचा अधिकार नसून या संस्था हलाल प्रमाणपत्र वितरित करून जमा पैसा देशविरोधी कारवायांमध्ये वापरत असल्याचा संशय, हलाल प्रमाणपत्रामुळे देशातील जातीय सलोखा नष्ट होत असून त्याचा फायदा देश विरोधी शक्तींना होत असण्याची शक्यता, याबाबत ग्राहकांमध्ये संभ्रम निर्माण होऊन लेबल नसलेल्या कंपन्यांच्या उत्पादन विक्रीला बसलेली खिळ, शाकाहारी पदार्थांना हलाल प्रमाणपत्राची गरज नसणे अन्न उत्पादनांना गुणवत्ता प्रमाणपत्र देण्यासाठी आपल्या देशात FDA आणि FSSAI या अधिकृत संस्था असणे, अन्य संस्थांना प्रमाणपत्र देण्याची परवानगी नसणे, सौंदर्यप्रसाधने व घरगुती वापरातील वस्तूंना देखील विशिष्ट रक्कम

आकारून प्रमाणपत्रे देणे, हलाल प्रमाणित उत्पादने अनेक शासकीय प्रकल्प, उपक्रमांमध्ये विक्री होणे, हलाल प्रमाणपत्रासारख्या धार्मिक प्रमाण पत्रामुळे मांसाचा सर्व व्यवसाय हिंदू खाटीकांकडून अन्य धर्मियांकडे जाणीवपूर्वक वळवला जाऊन हिंदू खाटीक वर्गाची बेरोजगारी वाढणे, उत्तर प्रदेश प्रमाणेच राज्यात हलाल प्रमाणपत्र वितरित करणाऱ्या संस्था, पदार्थ विकणाऱ्या संस्थांवरती करण्यात येणारी कारवाई व शासनाची भूमिका."

(१५) **सर्वश्री वसंत खंडेलवाल, श्रीकांत भारतीय, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महिला व बालविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"राज्य शासनाच्या महिला व बाल विकास विभागाचा दिनांक २ एप्रिल, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णय क्रमांक अमुजा-२०११/प्र.क्र.२१२/का-३, अन्वये अनाथ मुलांना खुल्या प्रवर्गातून १% समांतर आरक्षण देण्यात येणे, सदरहू शासन लागू झाल्याच्या दिनांकापासून पुढे होणाऱ्या सरळसेवा भरतीसाठी हा निर्णय लागू राहिल असे स्पष्टपणे या शासन निर्णयात नमूद करण्यात आलेले असतानाही शासनाच्या विविध विभागांकडून या शासन निर्णयाकडे दुर्लक्ष होत असल्याने राज्यातील अनाथ मुलांवर अन्याय होत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, सदरहू शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर महसूल, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, आदिवासी, बृहन्मुंबई महानगरपालिका इ. विविध शासकीय विभागांमार्फत करण्यात आलेल्या पदभरतीत अनाथ उमेदवारांकरिता आरक्षण न दिल्याची बाब निदर्शनास येणे, प्रशासनामार्फत सदरहू शासन निर्णयाचे काटेकोर पालन होत नसल्याने शासकीय नोकरीस पात्र व इच्छुक असलेल्या अनाथ उमेदवारांवर होत असलेला अन्याय, त्यानुषंगाने शासनामार्फत करण्यात येणाऱ्या पदभरतीत अनाथ उमेदवारांकरिता असलेल्या आरक्षणाचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागांमार्फत शासनाच्या सर्व विभागांना तातडीने आदेश देण्याची आवश्यकता, तसेच अनाथ आरक्षणाचा शासन निर्णय निर्गमित झालेल्या दिनांकापासून आजमितीपर्यंत ज्या विभागांनी भरती प्रक्रिया राबविली त्यामध्ये सुधारणा करून अनाथांना त्यांच्या

हक्काच्या जागा उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, शासनाने या प्रकरणी तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१६) **सर्वश्री जयंत आसगावकर**, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अभिजित वंजारी, राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री धीरज लिंगाडे, सुधाकर अडबाले, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"पूर्व व्यवसायिक अभ्यासक्रमाच्या कर्मचाऱ्यांना विनाअनुदान काळातील सेवेस (सन १९८२ ते १९९०) मान्यता देणारा प्रश्न बरेच वर्षे प्रलंबित असणे, दिनांक ११ जुलै, २०१० रोजी शासन आदेश निघून देखील मान्यता न देणे, या शासन आदेशानुसार (सन १९८२-१९९०) या काळातील विनाअनुदानित सेवेस मान्यता देण्याबाबत शासनाकडून होत असलेला विलंब, परिणामी या कर्मचाऱ्यांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१७) **श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"बृहन्मुंबई महानगरपालिका हद्दीतील अंधेरी के वेस्ट विभागाच्या अखत्यारितीतील सर्वे नं. ६५/६६ १-५१ या भुखंडावरील झोपडपट्टी पुनर्वसन अंतर्गत मिलेनिअर रियालिटी आशियाना को. ऑप. हौ. सोसायटी लि. या इमारतीचे बांधकाम होणे, सदर बांधकाम होत असताना बृहन्मुंबई महानगरपालिका हद्दीतील के-वेस्ट विभागाच्या पालिका अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने भुखंडाला लागून असलेल्या मोठा मोगरा नाला अनधिकृतपणे अरुंद करून तो आच्छादित करणे, नाल्यावर अनधिकृत बांधकाम करणे, बांधकाम आराखड्यानुसार काम न झाल्याने आपतकालीन सेवा देणाऱ्या वाहनांस इमारतीपर्यंत पोहचण्याचा मार्ग उपलब्ध नसणे, दुर्घटना घडल्यास मोठ्या प्रमाणात जिवित हानी होण्याची शक्यता, अंधेरी सबवे व लगतच्या दाटीवाटीच्या लोकवस्तीमध्ये दूषित पाण्याचा निचरा न होणे, त्यामुळे परिसरात दुर्गंधी पसरणे, सामान्य जनतेचे

आरोग्य धोक्यात येणे, महानगरपालिकेच्या Designated officer Asst. Engineer (B&F), ward K West यांनी दिनांक २ डिसेंबर, २०१७ व दिनांक २३ जून, २०२३ च्या आदेशान्वये सदरचे अनधिकृत बांधकाम निष्कासित करण्याचे आदेश दिले असणे, वेळोवेळी मिलेनियर हेरिटेज या इमारतीचे मोगरा नाल्यावरील अनधिकृत बांधकामाचा प्रश्न विविध लोकप्रतिनिधींनी सभागृहात मांडण्यात येणे, याकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, अशा सर्वसामान्य जनतेच्या जिवाशी खेळणाऱ्या विकासाकांवर व त्यांना सहकार्य करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई होण्याची आवश्यकता यामुळे जनतेत पसरलेला असंतोष, त्यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१८) **सर्वश्री प्रवीण दटके**, चंद्रशेखर बावनकुळे, निलय नाईक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नागपूर महानगरपालिका, नागपूर मार्फत ग्राहकांच्या थकीत पाणी बिल, थकीत प्रॉपर्टी कर आणि महानगरपालिकेच्या दुकानांचे थकीत भाडे या सर्वांवर २४ % दराने दंड आकारला जात असणे, प्रचंड दंड लावण्याच्या अन्यायकारक पद्धतीमुळे सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये वाढलेली तीव्र असंतोषाची भावना, शेकडो रहिवासी असणाऱ्या म्हाडाच्या इमारतीमध्ये एकत्रित कनेक्शनवर एकच बिल जारी होण्याने बिले नेहमीच थकीत राहत असणे, थकीत बिलावर २४% दराने दंड आणि या दंडावर देखील २४% दराने व्याज आकरणीमुळे ग्राहकांमध्ये वाढत असलेला असंतोष, थकीत कर आणि बिल वसुलीत अतार्किक पद्धतीने लावलेला २४% दंड माफ करण्याबाबत तसेच पाणी बिलाच्या रकमेची विभागणी करून कुटुंबानुसार बिले जारी करण्याबाबत जनतेकडून पुकारण्यात आलेले आंदोलन आणि लोकप्रतिनिधींनी केलेली मागणी, ग्राहकांचे हित लक्षात घेऊन दंड माफ करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१९) सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अभिजित वंजारी, राजेश राठोड, जयंत आसगावकर, धीरज लिंगाडे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.सुधाकर अडबाले, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाने विविध जिल्ह्यातील नद्यांचे प्रदूषण दूर करण्याचा उपक्रम हाती घेतलेला असणे, यासाठी कोट्यवधी रुपयाची तरतूद केलेली असणे, प्रसंगी कर्ज घेतलेले असणे, परंतु कोल्हापूर जिल्ह्यातील पंचगंगा प्रदूषणाचा मुद्दा सन १९९० पासून उपस्थित होत असणे, मा.उच्च न्यायालयात यावर सुनावण्या झालेल्या असणे, कोल्हापूर, इचलकरंजी महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातून मोठ्या प्रमाणावर या नदीत सांडपाणी मिसळत असणे, औद्योगिक सांडपाण्याचे प्रमाण हे अधिक असणे, त्यामुळे या नदीचे मोठ्या प्रमाणावर प्रदूषण झाले असून या नदीतील जैवविविधता धोक्यात आली असणे, यामुळे येथील प्रशासनाने या नदीकाठच्या एकूण ८० गावांमधील सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी सर्वेक्षण करण्यात येणे, त्यासाठी सुमारे २५२ कोटी रुपये खर्च येणार असणे, त्यासाठीचा प्रस्ताव शासनास दिलेला असणे, सदर प्रस्ताव चार महिन्यात मंत्रालयात लालफितीत पडून असणे, मात्र यावर निर्णय झालेला नसणे त्यामुळे राज्यातील इतर नद्यांचे प्रदूषण दूर करण्यासाठी शासन कोट्यवधी रुपयाची तरतूद केलेली असतानाही कोल्हापूर मधील पंचगंगा नदीसाठी शासन दुजाभाव दाखवत असल्याची भावना येथील जनतेत निर्माण झालेली असून त्यामुळे या प्रस्तावास तातडीने मान्यता देणे आवश्यक असणे, मात्र यावरील कारवाईस शासनाकडून होत असलेला विलंब, त्यामुळे येथील जनतेत पसरलेल्या असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना यामुळे शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२०) श्री.किरण सरनाईक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"ग्रामीण भागातून मोठ्या प्रमाणात विद्यार्थी तालुका तथा जिल्हास्तरावर दररोज शाळेत शिक्षणासाठी येत असणे, राज्य परिवहन बसेसच्या फेऱ्यांचे शाळांच्या वेळापत्रकानुसार सुयोग्य वेळापत्रक

नसणे, ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना येणे-जाणे करण्याकरिता अपुऱ्या बस फेऱ्या असणे, परिणामी विद्यार्थ्यांना येणे-जाणे करताना त्रास होत असणे, अपुऱ्या बसेस व अयोग्य वेळापत्रकामुळे विद्यार्थ्यांना शाळेच्या सुरुवातीच्या काही तासिका तसेच शेवटच्या काही तासिका गमवाव्या लागत असणे, परिणामी विद्यार्थ्यांचे न भरून निघणारे शैक्षणिक नुकसान होत असणे, हे शैक्षणिक नुकसान रोखण्याकरिता सुयोग्य वेळापत्रक तसेच पुरेशा बसेस देण्याची आवश्यकता असणे, या समस्येकडे तात्काळ लक्ष देऊन पुरेशा बसेस उपलब्ध करून तसेच शाळांच्या वेळापत्रकानुसार बसेसच्या वेळापत्रकांमध्ये आवश्यक तो बदल करून विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान रोखण्याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२१) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पेमेंट गेटवे/पे आऊट सुविधा पुरविणाऱ्या कंपनीचे खाते हॅक करून तब्बल १६ हजार १८० कोटीची लूट करण्यात आल्याची घटना ठाण्यामध्ये दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०२३ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, या प्रकरणी नोंदणी नसलेल्या भागीदारी कंपन्यांशी संबंधित आरोपीं विरोधात ठाण्यातील नौपाडा पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला असणे, लुटीच्या या मेगा रॅकेटमध्ये अनेक मोठ्या व्यक्ती असण्याची शक्यता, ठाणे पोलिसांची आर्थिक गुन्हेशाखा अधिक तपास करत असणे, या १६ हजार १८० कोटींच्या लूट प्रकरणी सखोल चौकशी करण्याची आवश्यकता, खोट्या कागदपत्रांचा वापर करून नोंदणी नसलेल्या विविध भागीदारी कंपन्यांच्या नावे बँक खाती उघडून मोठ्या प्रमाणात शासनाची फसवणूक करणाऱ्यांवर शासनाने करावयाची कठोर कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२२) सर्वश्री अभिजित वंजारी, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री जयंत आसगावकर, धीरज लिंगाडे, सुधाकर अडबाले, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उप

मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात वित्त विभागाच्या माध्यमातून वेगवेगळ्या योजनांच्यामार्फत लोकप्रतिनीधींचा निधी व त्याला खर्च करण्याची मर्यादा तसेच जिल्हा वार्षिक योजनेतील निधी वाटपाचे निकष वेळोवेळी नियोजन विभागाच्या वतीने शासन निर्णयाद्वारे निर्गमित करणे, त्यानुसार राज्यात प्रत्येक जिल्हा नियोजन समितीने खर्च करणे बंधनकारक असणे, निधी वाटपाच्या निकषानुसार विभागनिहाय तसेच योजनानिहाय निधी वाटप होणे अपेक्षित असणे, परंतु अनेक विभागात शून्य टक्के निधी खर्च होणे हे अन्यायकारक असणे, विशेषतः अनेक जिल्ह्यांमध्ये शासकीय मध्यवर्ती विभागातील व जिल्हा ग्रंथालयाची स्थापना या ग्रंथालयांना आर्थिक सहाय्य व अनुदान वाटप करणे, शासन मान्यताप्राप्त विभागीय तथा जिल्हा व तालुकास्तरावरील ग्रंथालयाची निधीअभावी दुरवस्था होणे, अनेक वर्षांपासून या ग्रंथालयाची दर्जावाढ न होणे, वाढीव अनुदान न मिळणे, अनुदाना अभावी विद्यार्थ्यांना लागणारे स्पर्धा परीक्षा पुस्तके व इतर आवश्यक साहित्य उपलब्ध न होणे, या कारणास्तव ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांमध्ये असंतोष पसरणे, आजही राज्यात मोठ्या प्रमाणावर या ग्रंथालयाच्या माध्यमातून स्पर्धा परीक्षेची तयारी व शासकीय नोकरीच्या पूर्वपरिक्षेची तयारी आर्थिक पाठबळाअभावी केली जाणे, या शाळांमध्ये बसण्यायोग्य डेस्क बेंचचा अभाव, स्वच्छतागृहाचा अभाव असणे, खेळांचे मैदान नसणे, ग्रामीणभागात शिक्षणाप्रती विद्यार्थ्यांच्या मनात उदासिनता निर्माण होणे, याकरिता जिल्हा नियोजनामार्फत निधीवाटपाच्या निकषांमध्ये बदल करून दरवर्षी स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या शाळांचे नुतनीकरण करणे, विद्यार्थ्यांना सर्वप्रकारचे साहित्य पुरविणे, शासन मान्यताप्राप्त ग्रंथालयांना वाढीव अनुदान देणे व त्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(२३) सर्वश्री सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे अब्दीमंडी (ता.जि.छत्रपती संभाजीनगर) येथील गट नं. ११, १२, २६, ३७ व ४२ चे एकूण क्षेत्र २५० एकर ही एका व्यक्तीची

मिळकत असणे, परंतु महसूली लेखात ई.पी. सरकार अर्थात (Evacu Property) नमूद असणे, जमिन मालक यांच्या अपिलावर जिल्हाधिकारी, छत्रपती संभाजीनगर यांनी दिनांक १७ ऑक्टोबर २०२३ रोजी निर्णय देऊन ई.पी. सरकार अर्थात (Evacu Property) ऐवजी संबंधित जमीन मालक यांची मिळकत असल्याची नोंद घेण्याचे निर्देश दिले असणे, परंतु अप्पर तहसिलदार, छत्रपती संभाजीनगर यांनी जिल्हाधिकारी यांनी पारित केलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी न करता त्रयस्थ व्यक्ती यांच्या नावे महसूली अभिलेखात नोंद केली असणे, तसेच सदर जमिनीची दिनांक ८ नोव्हेंबर, २०२३ रोजी फेरफारची नोंद करण्यात आली असणे, तर दिनांक ९ नोव्हेंबर, २०२३ रोजी पुन्हा त्रयस्थ व्यक्तीचे नावे विक्री पत्र करून त्याच दिवशी फेरफारची नोंद केली असणे, मूळ मालकावर अन्याय करून २५० एकर जमिनीची अंदाजे किंमत रूपये ५०० कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केला असणे, सदर जमिन मूळ मालकाला द्यावी व या जमिनीच्या खरेदी विक्री, फेरफार प्रकरणात दोषी असणारे मंडळ अधिकारी, तलाठी, तहसिलदार, दुय्यम निबंधक यांच्यावर कारवाई करण्यात यावी व मूळ मालकास न्याय देण्यासंदर्भात शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(२४) श्री.गोपिचंद पडळकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यामध्ये सन २०२० ते सन २०२२ दरम्यान जेएनपीटी बंदरामधून मिक्स मिनरल हायड्रोकार्बन ऑइल तसेच इंडस्ट्रियल फर्नेस ऑइल अशा विविध नावाने बोगस बायोडिझेलचे विविध आयातदारांमार्फत मोठ्या प्रमाणात आयात मागवण्यात आली असता सदर आयात सदृश्यपदार्थ मोठ्या वाहनांमध्ये पर्यायी डिझेल इंधन स्वरूपात वापरण्यात आलेला असणे, सदर कालावधीमध्ये सरकारी पेट्रोलियम कंपनी HPCL, BPCL, IOCL यांच्या डिझेल विक्रीमध्ये जवळपास ५०% तफावत आढळून आलेली असणे, परिणामी मोठ्या प्रमाणात शासनाचा महसूल अपहार झालेला असणे, सदर प्रकरणी तत्कालीन नियंत्रक शिधावाटप यांच्या नेतृत्वाखाली तत्कालीन मुख्य

सचिव, यांच्या निर्देशाने कारवाई अभिप्रेत असताना तत्कालीन नियंत्रक शिधावाटप यांनी सदर बोगस बायोडिझेल विकणारे आयातदार यांच्यासोबत एका इसमाच्या माध्यमातून आर्थिक हितसंबंध प्रस्थापित करून मोठ्या प्रमाणात अरबो रुपयांचा भ्रष्टाचार करून, सदर बोगस बायोडिझेल विक्री व्यवसायाला पाठबळ देऊन, मोठ्या प्रमाणात शासनाचा महसूल बुडवलेला असणे, सदर प्रकरणी एस.आय.टी स्थापन करून शासनाने तात्काळ करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२५) **सर्वश्री सचिन अहिर, विलास पोतनीस, सुनिल शिंदे, अमोल मिटकरी, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, महादेव जानकर, एकनाथराव खडसे, अॅड.अनिल परब, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"राज्यातील नांदेड येथील शासकीय रुग्णालयात दिनांक २७ सप्टेंबर, २०२३ ते ४ ऑक्टोबर, २०२३ या कालावधीत ८९ रुग्णांचा झालेला मृत्यू, त्यात ३८ बालकांचा समावेश असणे, त्याचप्रमाणे छत्रपती संभाजीनगर येथील घाटी रुग्णालयात ३५ रुग्णांसह २ बालकांचा तसेच नागपूर येथील मेडीकल कॉलेज आणि मेयो रुग्णालयात २३ रुग्णांचा झालेला मृत्यू, यातील बहुतेक मृत्यू एकाच दिवशी झालेले असणे, राज्यातील शासकीय रुग्णालयातील मोठ्या प्रमाणात तज्ञ डॉक्टरांसह, वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी यांची असणारी रिक्त पदे, रुग्णालयातील स्वच्छतेकडे रुग्णालय प्रशासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, औषधांचा होत असलेले अपुरा पुरवठा, त्यामुळे रुग्णांच्या मृत्युमध्ये मोठ्या प्रमाणात झालेली वाढ, नांदेड येथील रुग्णालय ५०० बेडचे असताना प्रत्यक्षात ८०० ते ९०० रुग्णांवर होत असलेले उपचार, त्यामुळे रुग्णालयांवर वाढत असलेला ताण, शासनाचे त्याकडे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी सर्वसामान्य नागरीकांमध्ये शासनाविरुद्ध पसरलेला असंतोष व वाढती असुरक्षितता, शासनाने उक्त प्रकरणी चौकशी करून तातडीने उपाययोजना करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही वा शासनाची प्रतिक्रिया."

(२६) श्री.एकनाथराव खडसे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आदिवासी विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"जळगाव जिल्ह्यातील आदिवासी कोळी बांधवांच्या समन्वय समितीने दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२३ ते ०४ नोव्हेंबर, २०२३ पर्यंत केलेले आमरण अन्नत्याग उपोषण, सदर उपोषणास ग्रामविकास मंत्री, पाणीपुरवठा मंत्री यांनी भेटी देऊन कोळी नोंदीनुसार सरसकट अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र देण्याचे तसेच जात प्रमाणपत्र पडताळणी कार्यालय, धुळे येथून जळगाव येथे स्थलांतरित करण्याचे दिलेले आश्वासन, मुख्यमंत्री यांनी दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२३ रोजी ग्रामविकास मंत्री, पाणीपुरवठा मंत्री, आदिवासी विकास मंत्री, मदत व पुनर्वसन मंत्री आमदार, खासदार तसेच संबंधित विभागाचे अधिकारी तसेच आदिवासी कोळी आंदोलन समन्वय समितीचे अध्यक्ष व सदस्य यांचे उपस्थितीत संयुक्त बैठक आयोजित करणे, बैठकीत अनुसूचित जमातीतील आदिवासी कोळी बांधवाना जात प्रमाणपत्र व वैधता प्रमाणपत्र सुरळीत मिळणे करिता उच्च न्यायालयाचे माजी न्यायमूर्तीचे अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करणे, रक्तनाते संबंधात असलेले वैधता प्रमाणपत्र ग्राह्य धरून त्यांच्या कुटुंबातील इतर सदस्यांना अनुसूचित जातीचे वैधता प्रमाणपत्र देणे, अनुसूचित जातीचे प्रमाणपत्र पडताळणी समिती कार्यालय धुळे येथून जळगाव येथे सुरु करणे, याबाबत चर्चा करून आश्वासन देणे, मात्र अद्यापपावेतो कोणत्याही आश्वासनाची पूर्तता न होणे, कोळी समाजास अनुसूचित जातीचे जात प्रमाणपत्र, जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यास विलंब होणे, परिणामी, आदिवासी कोळीबांधवाना कोळी नोंदीनुसार सरसकट अनुसूचित जातीचे प्रमाणपत्र, जात वैधता प्रमाणपत्र वितरीत करून लाभ देण्यासाठी निर्णय घेण्याची आवश्यकता यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना

(२७) श्री.शशिकांत शिंदे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे कामगार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"एक्साईड इंडस्ट्रीज लिमिटेड, ई-५ नवनागापूर एमआयडीसी, अहमदनगर ह्या कंपनी मध्ये काम एक कंत्राटी कामगार कंपनीत शिसे (lead) युक्त प्रदूषित वातावरणात इतर अंदाजे ३,५०० कामगारांप्रमाणे दररोज काम करत असणे, तो बॉक्सिंग टेबल विभागात काम करत

होता व शिस्त्याचा पावडरचा धुराळा उडून नाका तोंडात रोजच्या रोज श्वसनावाटे शरीरात जात असणे, तशी तक्रार व्यवस्थापन प्रतिनिधी ह्यांना त्याने केली असणे, हा कामगार पहिल्या पाळीत काम करत असताना पोटात असह्य वेदना होऊन उलटी होऊ लागली व त्यांस उपचारासाठी श्रीदीप हॉस्पिटल (स्टेशन रोड, अहमदनगर) इथे उपचारासाठी दाखल करण्यात येऊन त्यानंतर २८ तारखेला साई माऊली सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटल, अहमदनगर, येथे दाखल करण्यात येणे, दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०२३ रोजी त्याचा मृत्यू होणे, सर्व उपचार खर्च कामगाराच्या वडिलांनी स्वतःच्या खिशातून करणे, कंपनीत एवढ्या मोठ्या प्रमाणात प्रदूषण होऊन विषबाधा होत असताना अहमदनगर औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय यंत्रणेचे होत असलेले दुर्लक्ष, या कारखान्यात कामगारांच्या संरक्षणाची कोणतीही यंत्रणा नसणे, त्यामुळे तेथील कामगारांमध्ये पसरलेले भितीचे वातावरण, मृत्यूमुखी पडलेल्या कामगारांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याची नितांत आवश्यकता, यावर शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२८) **अॅड.निरंजन डावखरे**, सर्वश्री प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, रमेशदादा पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईपासून ८० कि.मी. अंतरावर असलेला पालघर जिल्हा जेव्हा स्थापन झाला त्यावेळी २०० ते ३०० कोटी रुपये खर्च केले जाणे, एक जिल्हा करण्याकरीता किमान ५०० कोटी रुपये खर्च करणे अपेक्षित असून त्यातले अर्धे खर्च झाले असणे, तरीही हा जिल्हा राज्यात विकासाच्या यादीत शेवटचा असणे, आरोग्याच्या मुलभूत सोयीसुविधा नसल्याने येथे आजही लोकांचे मृत्यू होत असणे, रस्ते नसल्याने बाळंतीण बाईला झोळी करून दवाखान्यात आणेपर्यंत तिचा जीव जाणे, उपचार मिळत नाही म्हणून जवळच असलेल्या गुजरात राज्यातल्या वापी, वलसाड, सिल्वासा येथे नागरिकांना जावे लागणे, येथील रुग्णालयांत पुरेशी औषधे नाहीत, यंत्रसामग्री नाहीत, औषध खरेदी करण्यासाठी तात्पुरता निधी देखील जिल्ह्यास्तरावर नसणे,

डहाणू, जव्हा, कासा या तीन उपजिल्हा रुग्णालयांत एक आश्रम पथक आणि पालघर, मनोर, बोईसर, तलासरी, वाणगाव, मोखाडा, विक्रमगड, वाडा, विरार या ९ ग्रामीण रुग्णालयांत मिळून मोठ्या प्रमाणावर जागा रिक्त असणे, पालघर जिल्ह्याच्या विकासाच्या दृष्टीने आरोग्य यंत्रणा सक्षम करण्याकरीता शासनाने ठोस उपाययोजना करावयाची गरज असणे, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२९) **सर्वश्री अमोल मिटकरी**, विक्रम काळे, अनिकेत तटकरे, सतिश चव्हाण, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"अकोला शहरातील रामदास पेठमधील सिटी रुग्णालयामध्ये रुग्णास दिनांक ९ जानेवारी, २०२२ रोजी उपचारासाठी दाखल करणे, रुग्णालय प्रशासनाने त्यांच्या औषधोपचारासाठी २० हजार रुपये भरणे करण्यास सांगण्यात येणे, रुग्णाच्या मुलीने त्याच दिवशी २० हजार रुपये भरण्यात येणे, रुग्ण शासन योजनेचा लाभार्थी असताना त्यांचेकडून घेतलेले २० हजार रुपये त्यांना अद्याप परत करण्यात न येणे, रुग्णास वेळेवर औषधे न देणे, फीडींग फेकून देणे, अस्वच्छता, आजाराबाबत गंभीरतापूर्वक लाईन ऑफ मेडिकल ट्रिटमेंट न होणे, यासर्व कारणास्तव दिनांक १४ जानेवारी, २०२२ रोजी रुग्णाचा मृत्यू होणे, सदर रुग्णाचा मृत्यू हा संशयास्पद असून रुग्णालय प्रशासनाचे दुर्लक्ष झाल्याचा आरोप त्यांच्या मुलीने व कुटुंबियांनी करण्यात येणे, त्याबाबत तक्रार निवेदन जिल्हाधिकारी, संबंधित वैद्यकीय विभागाच्या यंत्रणा, पोलिस स्टेशनला देण्यात येणे, सदर प्रकरणी सविस्तर चौकशीची मागणी करण्यात येणे, त्यादरम्यान सिटी रुग्णालयाचे डॉक्टर ह्यांनी तक्रारकर्तीस तक्रार मागे घेण्यास दबाव आणण्यात येणे, त्यानुसार जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी शासकीय वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची चौकशी समिती नेमणे, चौकशी समितीने दीड वर्षापूर्वी याबाबतचा अहवाल जिल्हाधिकारी अकोला यांना व शासनास सादर करण्यात येणे, मागील दीड वर्षापासून जिल्हाशल्य चिकित्सक यांनी कोणतीही कारवाई न करणे, परिणामी तक्रारदार व त्यांचे कुटुंबियांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण, असुरक्षिततेची व

चिंतेची भावना, सदर रुग्णालयातील डॉक्टर यांचेसह अन्य डॉक्टर्स यांचेविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करुन कुटुंबियांनी रुग्णालयाकडे भरणा केलेली रक्कम त्यांना परत करण्याची आवश्यकता याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(३०) **अॅड.अनिल परब, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबई शहर व उपनगरातील झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणातर्फे बांधकाम केलेल्या इमारतीमधील घर हस्तांतरण करणेबाबतची असलेली १० वर्षाची अट शिथिल करुन पाच वर्षे इतकी करण्याबाबत राज्य शासनाने अनेकवेळा आश्वासन देऊनही अद्याप झोपडपट्टी पुनर्विकास प्रकल्पातील घरे हस्तांतरणाची अट राज्य शासनानेतर्फे शिथिल करण्यात आली नसल्याची बाब निदर्शनास येणे, मुंबई शहर उपनगरात झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतील १० वर्षांच्या आतील सुमारे ६६ हजाराहून अधिक रहिवाशी कुटुंबांनी घरे विकत घेतली असून अद्याप त्यांच्या नावे हस्तांतरीत झाली नसल्याने त्यांना संरक्षण प्राप्त होत नसल्याने त्यांची मोठ्या प्रमाणात होत असलेली गैरसोय, सदरहू प्रकरणी राज्य शासनाने झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतील घरे हस्तांतरणासाठी असलेली १० वर्षाची अट शिथिल करुन ५ वर्षे करण्याबाबत राज्य शासनाने शासन निर्णय जारी करुन त्याची तात्काळ अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याकडे झालेले शासनाचे अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी एसआरए योजनेतील रहिवाशी कुटुंबांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(३१) **सर्वश्री रामदास आंबटकर, चंद्रशेखर बावनकुळे, रमेशदादा पाटील, श्रीमती उमा खापरे, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणात ओबीसी विद्यार्थ्यांची संख्या असणे, पुढील शिक्षणासाठी राहण्याची सोय विद्यार्थ्यांना गैरसोयीचे होत असल्याने याबाबत ओबीसी विद्यार्थ्यांसाठी वसतीगृह

बांधकाम करण्याची मागणी ओबीसी सामाजिक संघटनेच्या माध्यमातून केली जाणे, त्याला दुजोरा देत मागील हिवाळी अधिवेशनात संपूर्ण राज्यात ओबीसी विद्यार्थ्यांसाठी वसतीगृह सुरु करण्याची घोषणा मा.उपमुख्यमंत्री यांनी करणे, वास्तविकता ग्रामीण भागातील ओबीसी, व्हीजेएनटी व विशेष मागासवर्ग विद्यार्थ्यांना शहरात शिक्षण घेणे अवघड असल्यामुळे व राहण्याची सोय गरीब विद्यार्थ्यांना परवडण्यासारखे नसल्याने विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहत असणे, त्यामुळे राज्यातील ३६ जिल्ह्यांत प्रत्येकी २ अशी ७२ वसतीगृह बांधण्याचा निर्णय होवूनही अद्याप वसतीगृहाचा प्रस्ताव सादर न झाल्याने स्वाधार योजनेचा लाभापासून विद्यार्थी वंचित असणे, त्यामुळे ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांचा प्रवेशाचा प्रश्न निर्माण होणे, शैक्षणिक वर्षात राहण्याची सोय नसल्याने विद्यार्थ्यांना अडचणीचे जाणे, त्यामुळे आर्थिक भुर्दंडाची वेळ विद्यार्थ्यांवर येणे, त्यामुळे शासनाने त्वरीत वसतीगृहाचा प्रस्ताव मान्यतेसाठी पाठवून वसतीगृह बांधकामाची प्रक्रिया तातडीने करण्याची आवश्यकता, शासनाने यावर तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३२) श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"फुड सेफ्टी सर्व्हिस, नागपूर या कंपनीने इतर मागास व बहुजन कल्याण विभागात अन्न व सुरक्षा व्यवस्थापन, अन्न सुरक्षा प्राधिरणाची सुमारे १ लक्ष रक्कम ४५ हजार प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण देण्यात आल्याची बाब निदर्शनास येणे, त्यासाठी सदर कंपनीला रुपये ३५ कोटी रक्कम शासनाकडून अदा करण्यात येणे, वास्तविकतः या कंपनीकडून फक्त १५ हजार प्रशिक्षणार्थींना भारतीय अन्न सुरक्षा आणि मानक प्राधिकरण (FSSAI) कडून प्रमाणपत्र देण्यात आले असणे, उर्वरित १ लक्ष ३० हजार बोगस प्रमाणपत्र या कंपनीकडून सादर करण्यात येवून शासनाची १० कोटीपेक्षा जास्तची फसवणूक करण्यात येणे, खोटी आकडेवारी सादर करुन फुड सेफ्टी सर्व्हिस, नागपूर या कंपनीने शासनाची फसवणूक करणे, उक्त प्रकरणी संबंधित विभागातील अधिकाऱ्यांचा हात असणे, त्यामुळे सदर कंपनीला

काळ्या यादीत टाकून कंपनीच्या संचालकांवर फौजदारी गुन्हे दाखल करणे, शासनाची फसवणूक केलेल्या रुपये १० कोटीची रक्कम संबंधित कंपनीकडून वसूल करून कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(ख) लक्षवेधी सूचनेवरील निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे. (जोडपत्र पहावे.)

सहा : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास)

- मध्यंतर -

सात : म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

(मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) —

(१) सर्वश्री अंबादास दानवे, विलास पोतनीस, सचिन अहिर, शशिकांत शिंदे, अशोक उर्फ भाई जगताप, एकनाथराव खडसे, अरुण लाड, सुनिल शिंदे, आमश्या पाडवी, वि.प.स. याची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

"नागपूर जिल्ह्यातील बाजार गाव येथे संरक्षण क्षेत्रासाठी शस्त्रास्त्रांचे उत्पादन करणाऱ्या सोलर ग्रुपच्या इकॉनॉमिक एक्सप्लोजिव्ह लिमिटेड या कारखान्यात दिनांक १७ डिसेंबर, २०२३ रोजी स्फोट होऊन ९ कामगारांचा मृत्यू झाला असून यात ६ महिला आणि ३ पुरुषांचा समावेश असणे व तीन कामगार गंभीर जखमी होणे, सदरहू घटना घडल्यानंतर कर्मचाऱ्यांचे कुटुंबिय कंपनी परिसरात जमल्याने पोलिसांनी त्यांचेवर अमानुषपणे लाठीचार्ज केल्यामुळे अनेक वृद्ध व अपंग बांधव जखमी झालेले असणे, तसेच स्फोटक बनवणाऱ्या कारखान्यामध्ये काम करणारे कामगार प्रशिक्षण घेतलेले हवे परंतु

येथे अकुशल कामगार अत्यल्प वेतनावर कंत्राटी पद्धतीने घेण्यात आले असणे, कारखान्याकडून सुरक्षा निकषांचे उल्लंघन केलेले असणे, ज्या ठिकाणी सैन्यांचा दारुगोळा तयार होतो तेथे सुरक्षा निकष पाळणे आवश्यक असताना त्याकडे केलेले दुर्लक्ष, कारखान्यात ५ हजार कर्मचारी कार्यरत असून त्यांना केवळ १२ हजारच वेतन दिले जात असणे, २२-२३ वर्षांच्या मुलींना प्रशिक्षण न देता कंत्राटी पद्धतीने कामाला लावण्यात येणे, उक्त कंपनीला ७० हेक्टर शासनाकडून वन जमीन देण्यात आली असून सदरहू कंपनीत कर्मचाऱ्यांचे शोषण देखील होत असल्याच्या अनेक तक्रारी असणे, सन २०१८ मध्ये अशाच प्रकारे घडलेल्या घटनेत मृत व्यक्तींच्या कुटुंबाला २५ लाख देण्यात आलेले असणे, तथापि, दिनांक डिसेंबर, २०२३ रोजी झालेल्या या दुर्घटनेत मृत्यू पावलेल्या मृतांच्या कुटुंबियांची राज्य शासनाकडून केवळ ५ लाखांवर बोळवण केली जाणे, या अपघाताची भीषणता पाहता दुर्घटनेत मृत्यू पावलेल्या मृतांच्या कुटुंबियांची प्रत्येकी ५० लाख रुपये इतकी आर्थिक मदत देऊन मृतांच्या वारसांना नोकरी देण्याची आवश्यकता."

(२) **सर्वश्री गोपिचंद पडळकर**, प्रवीण दटके, रमेश कराड, **वि.प.स.** याची **म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा** —

"श्री साईबाबा समाधी मंदिर परिसरात द्वारका माई, गणपती मंदिर, शनी मंदिर, महादेव मंदिर, श्री तात्या गणपत कोते पाटील समाधी, श्री भाऊ महाराज कुंभार समाधी, श्री V. P. नय्यर समाधी, श्री नानावली समाधी, श्री अब्दुल बाबा समाधी इत्यादी, साईबाबा मंदिर परिसरात पवित्र समाधी मंदिर असणे, या सर्व समाधींचा कारभार पाहण्यासाठी श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्त व्यवस्था शिर्डी अधिनियम, २००४ पारित करण्यात आलेला असणे, मंदिर व्यवस्थापनासाठी मुख्याधिकारी, भाप्रसे दर्जाचा अधिकारी असणे, या सर्व समाधींना देशभरातून दर्शनासाठी आलेल्या भक्तांकडून मोठ्या प्रमाणात देणग्या (दान) दिल्या जात असणे, तसेच त्याकरिता सर्व मंदिरात / समाधी ठिकाणी श्री साईबाबा संस्थानाकडून दान पेट्या ठेवण्यात आलेल्या असणे, मात्र मुख्य साईबाबा मंदिर परिसरातील त्याला अपवाद श्री अब्दुल बाबा समाधीच्या ठिकाणी ठेवण्यात आलेली दानपेटी समाधी मंदिराच्यामध्ये न ठेवता दानपेटी बाहेर ठेवण्यात आलेली असून सदर बाब उघडकीस येणे, सदर समाधी ठिकाणी देशभरातून आलेल्या भक्तांकडून देण्यात येणारे लाखो रुपयांचे दान काही लोक स्वतः गोळा करून घरी घेऊन जात असल्याचे

निदर्शनास येणे, मात्र देवस्थानतील अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष होणे, मंदिर देवस्थान अधिनियमाच्या कलम १७ (छ) नुसार विश्वस्त व्यवस्थेच्या मालमत्तांची वेळोवेळी तपासणी करणे आणि अशा मालमत्तांवर कोणतेही अतिक्रमण झाले असल्यास, ते दूर करण्यासाठी तातडीने उपाययोजना करणे, हे समितीचे कर्तव्य असते मात्र असे असताना अनधिकृतरीत्या समाधी जवळील पैसे घरी नेणे आणि सदर गोष्टीकडे मंदिर विश्वस्त आणि मंदिर प्रशासनाचे दुर्लक्ष्य होत असणे, आणि सदर लोकांवरती आजपर्यंत प्रशासनाकडून कोणतीच कारवाई करण्यात न येणे, या संदर्भात असंख्य साई भक्तांमध्ये पसरत असलेला असंतोष परिणामी शासनाने या गंभीर प्रकरणाची तातडीने चौकशी करून संबंधितांवर फौजदारी कारवाई करण्याची आवश्यकता."

आठ : शासकीय विधेयके —

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे — विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

(१) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५० — महाराष्ट्र गोजातीय प्रजनन (विनियमन) विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री अभिजीत वंजारी, अशोक उर्फ भाई जगताप, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५० — महाराष्ट्र गोजातीय प्रजनन (विनियमन) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ — महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री अभिजीत वंजारी, अशोक उर्फ भाई जगताप, सचिन अहिर,

शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ – महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (३) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५८ – महाराष्ट्र मराठी भाषा विद्यापीठ विधेयक, २०२३"
- (४) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५९ – महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळ विधेयक, २०२३"

(ख) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे – विधेयक विचारात घेणे.

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६० – महाराष्ट्र विद्युत शुल्क (सुधारणा) विधेयक, २०२३"

(ग) विधानसभेने संमत केल्यास – विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

(१) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६१ – युनिव्हर्सल स्किलटेक विद्यापीठ, वसई विधेयक, २०२३"

(२) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६२ – महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०२३"

नऊ : (गुरुवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०२३, शुक्रवार, दिनांक १५ डिसेंबर, २०२३, सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०२३ व मंगळवार, दिनांक १९ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) –

सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, एकनाथराव खडसे, अॅड.अनिल

परब, सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, राजेश राठोड, सुधाकर अडबाले, धीरज लिंगाडे, विलास पोतनीस, जयंत पाटील, किरण सरनाईक, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.आमश्या पाडवी, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"राज्यातील शासकीय व वैद्यकीय रुग्णालयांत अपुऱ्या सुविधा, औषधांचा तुटवडा, रुग्णालयावर असलेला रुग्णांचा अतिरिक्त भार व अपुरे मनुष्यबळ यामुळे आरोग्य खात्याचा उडालेला बोजवारा, नांदेड, छत्रपती संभाजीनगर, नागपूर व कळवा (जि.ठाणे) येथील रुग्णालयात मोठ्याप्रमाणात रुग्णांचा झालेला मृत्यू, सर्व जिल्ह्यांमध्ये सुसज्ज अशी मल्टीस्पेशलिटी रुग्णालये उभारणे, ग्रामीण भागातील आरोग्य यंत्रणा मजबूत करण्याकरिता युद्धपातळीवर पाऊल टाकणे, आरोग्य खात्यावरील तरतूद दुप्पट करणे, प्रत्येक जिल्ह्यांमध्ये वैद्यकीय महाविद्यालय स्थापन करणे या निर्णयांची अंमलबजावणी झालेली नसणे, प्रत्यक्षात आरोग्य खात्याकडून यंत्रणा सुधारण्याकरिता वाढीव खर्चाची मागणी दरवर्षी अर्थसंकल्पापूर्वी वित्त विभागाकडे केली जाणे, परंतु निधीच्या तरतुदीत आरोग्य खात्याला दुय्यम वागणूक मिळत असणे, राज्यात विविध विभागाचे मंत्री तसेच अधिकाऱ्यांनी शासकीय कामांमध्ये हस्तक्षेप करून केलेली अनियमितता, तसेच शासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांच्या बदलीमध्ये झालेला गैरव्यवहार, तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्येही मोठ्याप्रमाणात गैरव्यवहार होवूनही संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर कारवाई केलेली नसणे, राज्यात २५ वर्षाखालील ४२ टक्के पदवीधर तरुण बेरोजगार असल्याचे अझीम प्रेमजी विद्यापिठाच्या अहवालातून निदर्शनास येणे, उक्त अहवालानुसार २५ वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या निराधार तरुणांमध्ये बेरोजगारीचे प्रमाण १३.५ टक्के असणे, सर्वाधिक बेरोजगार २५ ते २९ वयोगटातील असणे, शहरी व ग्रामीण महिलांमध्येही बेरोजगारीचे प्रमाण चिंताजनक असणे, त्यामुळे त्यांच्या उदरनिर्वाहाचा प्रश्न निर्माण होणे, राज्यात बी-बियाणे, कीटकनाशके, रासायनिक खते विक्रेत्यांमध्ये राज्य शासनाच्या प्रस्तावित विधेयकामुळे विक्रेत्यांवर होणार असणे, त्यामुळे उक्त विधेयकास विक्रेत्यांचा विरोध असणे, महाराष्ट्र वीज वितरण महामंडळाकडून होत असलेला भ्रष्टाचार व अनागोंदी कारभार यामुळे ग्राहकांना होत असलेला त्रास, शेतकऱ्यांना अनियमित वीज पुरवठा होत असल्याने पिकांचे होत असलेले नुकसान, राज्यात ६५००० स्मार्ट मीटर बसविण्यासाठी विविध जिल्ह्यांमध्ये जयपूर येथील कंपनीला २२२, २२, २२, २२२ इतक्या रकमेचे टेंडर देण्यात आलेले असणे, यामध्ये जुने मीटर हे नविन मीटर दाखवून केलेला भ्रष्टाचार, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

दहा : अर्धा-तास चर्चा म.वि.प. नियम १२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) सर्वश्री प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यातील सहकार क्षेत्राला बळकटी आणण्याकरिता व सहकारी बँका, सहकारी संस्था व पतसंस्था यांना अवसायनातून बाहेर काढण्यासाठी राज्य शासनाने सहकार क्षेत्राला आर्थिक बळ देण्याची व सहकार धोरणात सुलभता आणण्याची आवश्यकता, बँकाचे कर्ज धोरण सुलभ करून कर्जाची वसूली विहित वेळेत होईल यादृष्टीने नियमात आवश्यक ते बदल करून सहकार क्षेत्राला संरक्षण देण्याकरिता शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) सर्वश्री अंबादास दानवे, विलास पोतनीस, सचिन अहिर, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"कांचनवाडी (जि.छत्रपती संभाजीनगर) येथील एका आलिशान बंगल्यातून व पैठण एम.आय.डी.सी.तील कंपनीतून तब्बल २५० कोटी रुपयांच्या ४४ किलो अंमली पदार्थांचा साठा तसेच अंमली पदार्थ तयार करण्यासाठीचे २५० ते ३०० कोटीहून अधिक किंमतीचे कच्चे रसायन व ३० लाख रुपये दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२३ रोजी वा त्यासुमारास गुजरात पोलीस व महसूल गुप्तचर संचालनालयाच्या (डी.आर.आय.) पथकांनी जप्त केलेली असणे, उक्त प्रकरणी जितेशकुमार हिन्होरिया प्रेमजीबाई उर्फ पटेल व संदीप शंकर कुमावत अशा दोन आरोपींना अटक करण्यात आलेली असणे, पैठण एम.आय.डी.सी. मधील व छत्रपती संभाजीनगर शहरातील एवढ्या मोठ्या प्रमाणात अंमली पदार्थांचे उत्पादन व व्यवसाय होत असताना व गुजरात राज्यातील पथकाने कारवाई करण्यापूर्वी दोन दिवस गोपनीय पद्धतीने शहरात छापे टाकत असताना शहर पोलिसांना माहिती नसणे, माहे नोव्हेंबर, २०२२ मध्ये शहर पोलिसांच्या एन.डी.पी.एस. पथकाने एका केमिकल कंपनीच्या माजी कर्मचाऱ्यास ५५५ ग्रॅम अंमली पदार्थांच्या रसायनाची विक्री करताना रंगेहाथ पकडले असणे, त्याच्या विरोधात एन.डी.पी.एस. कायदानुसार गुन्हा नोंदविलेला असणे, परंतु ज्या वाळुज एम.आय.डी.सी. मधील कंपनीतून हे अंमली पदार्थ बाहेर आले त्या कंपनीची चौकशी करण्यात आलेली नसणे, तद्नंतर शहर पोलिसांच्या दुसऱ्या एका पथकाने गुजरात पोलिसांच्या असलेल्या

वाळूज एम.आय.डी.सी. मधील एका कंपनीचे ६ किलो अंमली पदार्थ जप्त केले असणे, उक्त प्रकरणी आर्थिक व्यवहार करून गुन्हा दाखल करण्याकडे केलेले दुर्लक्ष, त्यामुळे पैठण एम.आय.डी.सी. आणि छत्रपती संभाजीनगर शहरात अंमली पदार्थांचे उत्पादन व व्यवसाय मोठ्या प्रमाणात सुरु असल्याने तरुण व तरुणी व्यसनाधीन झालेले असणे, त्यामुळे नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले भितीचे वातावरण, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अंमली पदार्थ उत्पादन व व्यवसाय करणाऱ्यांवर कारवाई करण्यास जाणिवपूर्वक दुर्लक्ष करणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्यांना निलंबित करून बडतर्फ करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

"राष्ट्रगीत."

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १९ डिसेंबर, २०२३

जितेंद्र भोळे
सचिव (१) (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद